

Metsanduse arengukava aastani 2030 alusuuringu lähteülesanne

Taustainfo

Alusuuringu täitja võiks olla konsortsium ja/või teadlased järgmistest ülikoolidest EMÜ/TÜ/TTÜ/SLU (Swedish University of Agricultural Sciences) koos Keskkonnaagentuuriga (SMI and med+analüüs). Alusuuringu tulemused sh kasutatud terminid esitatakse kokkulepitud ühiseisukohana. Lähteülesannet arutatakse metsandusnõukogu.

Märtsi alguses on KIKi nõukogu, 3 nädalat enne peab projekt olema taotlemiseks valmis.

Uuringul 2 väljundit:

- Probleemide ja esialgsete lahenduste väljatoomine, et saada sisendit MAK2030 algatamise ettepaneku koostamiseks (esitamine Vabariigi Valitsusele 01.09)
- Lõpptähtaeg oktoober 2018

Alusuuring ei käsitle metsakasutuse mahte. LULUCF metsanduse arvestuskava koostamise raames on kavas kehtivate raiet lubavate kriteeriumide ja metsaressursi olemi põhjal Eesti metsade vanuselise jaotuse modelleerimine (koos kaasnevate raiemahtude ja juurdekasvuhinnangutega) eesmärgiga suurendada puistute juurdekasvu ja ühtlustada majandatavate metsade küpsemise jaotust pikemas perspektiivis.

Alusuuring ei käsitle metsalinnustiku arvukust ja pesitsemisedukust. EOÜ-I on KIK rahastusel töös kaheaastane projekt „Metsalinnustiku arvukuse vähenemise põhjuste analüüsid“. See valmib 2019 mais.

Alusuuringu eesmärk

Metsapoliitikat mõjutavate õiguslikult siduvate ja mittesiduvate rahvusvaheliste ja siseriiklike kokkulepete metsanduslike eesmärkide ja kohustustuste analüüs ning seostamine Eesti metsapoliitika ja Eesti metsaressursi olemiga.

Alusuuringu peab

- kirjeldama ja seadma olulisemad kvalitatiivsed või kvantitatiivsed Eesti metsi puudutavad eesmärgid, mis tulenevad õiguslikult siduvatest ja mittesiduvatest rahvusvahelistest ja siseriiklikest kokkulepetest;
- seostama eesmärgid alljärgnevate edasist arendamist vajavate teemadega;
- pakkuma strateegiasoovitusi eesmärkide saavutamiseks.

Olulisemad rahvusvahelised metsa puudutavad õiguslikult siduvad ja mittesiduvad kokkulepped

ÜRO Tegevuskava 2030, ÜRO kestliku arengu eesmärgid (Sustainable Development Goals, SDGs)
<https://sustainabledevelopment.un.org/>

ÜRO Metsainstrument

<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N07/469/65/PDF/N0746965.pdf?OpenElement>

Aichi eesmärgid, Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon (CBD)

<https://www.cbd.int/sp/targets/>

Pariisi lepe, Kliimamuutuste raamkonventsioon (FCCC)

http://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf

ÜRO Strateegiline plaan metsade kohta 2017-2030

http://www.un.org/esa/forests/wp-content/uploads/2016/12/UNSPF_AdvUnedited.pdf

Forest Europe ministrite konverentside otsused ja deklaratsioonid

<http://foresteurope.org/ministerial-commitments/>

ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni „Rovaniemi metsasektori tegevuskava rohemajanduses“

<https://www.unece.org/fileadmin/DAM/timber/publications/SP-35-Rovaniemi.pdf>

EL metsastrateegia

http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:21b27c38-21fb-11e3-8d1c-01aa75ed71a1.0022.01/DOC_1&format=PDF

Edasist arendamist vajavad teemad

Metsade tootlikkuse, tervisliku seisundi, elujõulisuse, looduslik mitmekesisuse, kliimamuutusega kohanemise ning pikaajalise puidulise ja mittepuidulise kasutamise tagamine.

1. Segametsade kasvatamine kui bioloogilise mitmekesisuse säilitamise ja puistute tootlikkuse suurendamise kulutõhus viis. Metsaspetsiifiliste ja metsamaal elavate liikide arvu ja arvukuse toetamine, luues metsade bioloogilise mitmekesisuse suurenemisele soodsa suuna.
  - 1.1. Hinnata metsade tervislikku seisundit ja seda mõjutavaid olulisemaid tegureid (kliimamuutus, metsa kahjustavate patogeenide (sh. võõrliikide) levik jt.) ning koostada põhjendatud ettepanekud seisundi parandamiseks, sh lisa-uuringute vajaduse kirjeldus.
  - 1.2. Kirjeldada süsinikubilansi muutumist metsas (k.a. metsamullas). Kirjeldada olulisemaid metsade ökosüsteemiteenuseid ja hinnata erinevate metsakasvatustlike võtete (sh nt. mittelageraiete ja biosõe kasutamine) mõju ökosüsteemiteenuste pakkumisele, sh puidu juurdekasvule (süsinikusidumisele).
  - 1.3. Punkti 1.2. arvesse võttes hinnata, kas metsa uuendamiseks lubatud puuliikide ja uuenenuks lugemisel arvesse võetavate puuliikide nimistu on ökoloogilisest (sh päritolu) ja tootlikust seisukohast õigustatud. Hinnang peab kajastama ka vastust küsimustele, kas Eesti metsaressurssi ohustab okaspuu osakaalu vähenemine ning kas see omakorda omab ohtu metsade bioloogilisele mitmekesisusele.
  - 1.4. Punkti 1.1., 1.2. ja 1.3. põhjal koostada soovitused metsade uuendamise kui jätkusuutliku (mitmekülgse ja mitmekesise) metsamajanduse aluse ja kliimamuutuse leevendaja (süsinikusiduja) funktsiooni tugevdamiseks.
  - 1.5. Analüüsida raiejärgse liigilise mitmekesisuse suurendamise võimalusi (kompensatsioonimeetmed). Punkti 1.1., 1.2. , 1.3. ja 1.4. põhjal koostada soovitused

elupaigakildudena jäetavate seemet andvate puude (seemne ja säilikpuud) liigilisuse, kvaliteedi, hulga ja nende valikukriteeriumide kohta eesmärgiga aidata kaasa järgmise mitmekesise, terve ja tootliku metsapõlvkonna kasvatamisele.

- 1.6. Analüüsida geenireservimetsade pikaajalist kasutamist, sh hinnata nende praegust seisundit ja alade piisavust, majandamisvõtete sobilikkust ning koostada majandamissetepanekud geenireservimetsade geneetilise mitmekesisuse säilitamiseks ja suurendamiseks, sh kaitsealadel.

Jätkusuutliku metsamajanduse ülesanded/eesmärgid biomajanduse, sh bioenergia arendamisel ning kliimamuutuse leevendamisel.

2. Innovatiivse puidukasutuse edendamine ning süsinikuvaru suurendamine puittoodetes ja ehitistes, asendades sel viisil taastumatute loodusressursside kasutamist.
  - 2.1. Analüüsida puidu kui taastuva ressursi ning taastumatute ehitusmaterjalide (teras, betoon) ja fossiilsete kütuste süsiniku- ja energialajälge ning asendusefekti.
  - 2.2. Analüüsida võimalusi ja hinnata ohte, et suurendada puitkütuste mahtu taastuvenergeetikas puidu summaarse energeetilise potentsiaalini 18 TWh-ni aastas.
  - 2.3. Koostada Eesti ettevõtete puidukasutuse prognoos aastani 2030, sh puidu kasutamine taastuvenergeetikas (*võimalik täitja ka SA Erametsakeskus, vt „Puidukasutuse prognoos aastani 2018“*)
  - 2.4. Analüüsida riiklike kohustuste (kliima, taastuenergia jt) täitmiseks raiemahtude reguleerimise, sh piiramise võimalusi riigimetsades.

Metsasektori sotsiaal-majandusliku tähtsuse ja sektori konkurentsivõime pikaajaline tagamine.

3. Investeeringute tagamine sektori pikaajaliseks arenguks
  - 3.1. Analüüsida vajalike metsakasvatuste - ja infrastruktuuriinvesteeringute ning investeeringutoetuste mahtu, arvestades kliimamuutuse ning biomajanduse (maaelu) vajadustega (sh metsade ökoloogiline toetus põllumajandusele)